

אתא רב נחמן למקום ההוא, ואמר ליה למת: מאן ניהו מר?

אמר ליה: אנא אחאי בר יאשיה.

אמר ליה רב נחמן: ואיך נשאר גופך ולא כלה? וכי לאו אמר רב מרי: עתידי צדיקי דהוו עפרא?

אמר ליה רב אחאי לרב נחמן: ומני הוא רב מרי? דהא לא ידענא ליה, ואיני חושש לדבריו.

אמר ליה רב נחמן: והא קרא מסייע ליה. דהא כתיב "וישוב העפר אל הארץ כשהיה".

אמר ליה רב אחאי: מאן דאקרייך [לימדך] "קהלת", לא אקרייך "משלי". דהא כתיב במשלי "ורקב עצמות קנאה". מכאן שכל מי שיש לו קנאה על חבירו בלבד בחייו, עצמותיו מרקיבים לאחר מותו. ועליו נאמר "וישוב העפר אל הארץ כשהיה". וכל מי שאין לו קנאה בלבד בחייו, אין עצמותיו מרקיבים לאחר מותו.

גששיה [מששון] רב נחמן לרב אחאי, וחזייה דאית ביה מששא. אמר ליה רב נחמן: ליקום מר ויכנס לגווייה דביתא.

אמר ליה רב אחאי: בבקשך זאת, גלית אדעתך דאפילו נביאי לא קרית. דהא כתיב "וידעתם כי אני ה', בפתחי את קברותיכם, ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי". שעד שיעלנו הקדוש ברוך הוא מקברותינו, אין לנו רשות לעלות משם.

אמר ליה רב נחמן: ואכתי, איך לא כלה גופך? והכתיב בקללת אדם הראשון, "כי עפר אתה ואל עפר תשוב". וליכא למימר דאף האי קרא לא כתיב אלא ברשעים בלבד. שהרי כל קללותיו של אדם הראשון, שווים בהן כל דורותיו.

אמר ליה: ההוא קרא ד"אל עפר תשוב" יתקיים שעה אחת קודם תחית המתים⁽⁴⁾.

אמר ליה ההוא צדוקי לרב אבהו: אמריתו, נשמתן של צדיקים גנוזות תחת כסא הכבוד. ואם כן, אוכא טמיא [בעלת האוב שמשתמשת בעצמות מתים] היכא אסקא לשמואל הנביא בנגידא [בכישוף אוב]?

אמר ליה רב אבהו: התם בתוך שנים עשר חודש ממיתת שמואל הוה. שאז עדיין אין הנשמות קבועות במקומן.

וכדתניא: כל י"ב חדש גופו של מת קיים, ונשמתו עולה ויורדת. לאחר י"ב חדש, הגוף בטל, ונשמתו עולה, ושוב אינה יורדת.

ואל עפר תשוב".

וגם קשה, מה ראה בו יותר כשמששו? והא כבר מעיקרא ראה דאית ביה מששא, מדהקשה לו מרב מרי.

ויבואר על פי מה דאיתא, ג' שותפין באדם. אביו נותן בו את הלבון, שהם עצמות וגידין. ואמו נותנת בו את האודם, שהם בשר ודם.

חסד, היינו לדין שלעתיד לבוא. אבל בעולם הנשמות, הבינונים תלויים ועומדים ביד "דומה". ויש להם מנוחה עד לעתיד לבוא. שם.

4. ויש להבין, אמאי מעיקרא שאל לו מקרא ד"וישוב העפר אל הארץ כשהיה". ולבסוף, לבתר דגששיה, הוקשה לו מקרא ד"עפר אתה